

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- voorontwerp van decreet tot wijziging van verschillende decreten naar aanleiding van de invoering van de modulaire omgevingsvergunningsprocedure
- Principiële goedkeuring

Samenvatting

Rechtszekere, robuuste vergunningen zijn een prioriteit. Daarom stelde de Vlaamse Regering een Gemengde Commissie Vergunningen aan met experts en vertegenwoordigers van de overheid, de academische wereld en de juridische sector. Deze commissie formuleerde een reeks aanbevelingen om het vergunningenbeleid te versterken, te vereenvoudigen en juridisch robuuster te maken.

Middels een conceptnota werden deze aanbevelingen beleidsmatig en juridisch doorvertaald naar een door de Vlaamse Regering gevalideerd "Actieprogramma inzake rechtszekere en robuuste vergunningen".

Voorliggend wijzigingsdecreet vormt een eerste concrete uitvoering van een reeks aanbevelingen uit het Actieprogramma door deze decretaal te verankeren.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT/ BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld:

- Omgeving en Natuur (beleidsdomein Omgeving)

Inhoudelijk structuurelement

- Omgevingsbeleid ruimte en milieu
- Thema-overschrijdend instrumentarium Omgeving

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het **wetgevingstechnisch en taaladvies** nr. 2026/150-DEEL II van 30 april 2026 en nr. 2026/150-DEEL I.A en nr. 2026/150-DEEL I.B van 11 mei 2026.

In een aantal gevallen werd het advies niet gevolgd, Hiervoor zijn volgende redenen te vermelden:

- Het betreft bepalingen ter omzetting van Europese regelgeving, waarbij getracht wordt zo dicht mogelijk bij de Europese formulering te blijven;
- Het betreft louter taalkundige wijzigingen van of bemerkingen bij delen van artikelen die letterlijk uit eerdere regelgeving worden overgenomen;
- de begrippen waarvoor een definitie gevraagd wordt, zijn ondertussen gemeengoed binnen de omgevingsvergunningsprocedure.
- Daarnaast werd gestreefd naar consistentie binnen de verschillende onderdelen van voorliggende wijzigingsbepalingen..

Een **JoKER** is verplicht bij ontwerpen van decreet die rechtstreeks raken aan het belang van personen jonger dan 25 jaar.

Een geplande regelgeving 'raakt rechtstreeks' aan het belang van personen jonger dan 25 jaar, als het een impact heeft op hun leefwereld. Dat is ook het geval als ze niet de (enige) beoogde doelgroep van een beleidsmaatregel zijn, maar er wel door beïnvloed (zoals bij rijopleidingen en natuurbeheer).

Voorliggend ontwerpdecreet betreft echter aanpassingen aan de procedure tot het verkrijgen van een omgevingsvergunning. Dit is puur procedureel, en raakt bijgevolg niet rechtstreeks aan het belang van personen.

De opmaak van een JoKER is aldus niet vereist.

Het advies van de **Inspectie van Financiën**, gegeven op 6 mei 2026, wordt besproken in punt 3A.

Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, werd ontvangen op 27 mei 2026.

2. INHOUD

A. ALGEMENE EN ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Voor een algemene en een artikelsgewijze bespreking wordt verwezen naar de bijgevoegde Memorie van Toelichting.

B. WETGEVINGSTECHNISCH

Voorliggend decreet heeft in hoofdzaak betrekking op de invoering van de prioritaire procedurele aspecten uit het Actieprogramma, die wetgevingstechnisch neerkomen op het doorvoeren van een aantal optimalisaties en het wegwerken van knelpunten aan de modulaire omgevingsvergunningsprocedure.

Deze modulaire omgevingsvergunningsprocedure werd ingevoerd door het decreet van 17 mei 2024 dat nog niet in werking is getreden.

Zolang een wijzigingsbepaling nog niet in werking is getreden, heeft ze nog geen gevolgen gehad. De oorspronkelijke tekst werd hier nog niet aan aangepast. Zolang de wijzigingsbepaling niet in werking is getreden, is het technisch gesproken mogelijk om de wijzigingsbepaling te wijzigen of op te heffen.

Vanuit de dienst Wetgevingstechniek van de Raad van State wordt echter afgeraden om een wijzigingsbepaling te wijzigen die nog niet in werking is getreden. Luidens aanbeveling nr. 130 van de *Handleiding Wetgevingstechniek* wordt de voorkeur gegeven aan een dubbele operatie, dus de opheffing van de oorspronkelijke wijzigingsbepaling tezamen met de redactie van een nieuwe wijzigingsbepaling.

Bij voorliggend decreet wordt deze dubbele operatie dan ook gehanteerd. Dit houdt in dat bepaalde wijzigingsbepalingen van het decreet van 17 mei 2024 in hun totaliteit worden opgeheven, en hernomen in dit decreet, zij het in sommige gevallen met een minimale wijziging.

Bij de artikelsgewijze toelichting zal dan ook geregeld teruggegrepen worden naar de memorie van toelichting bij het decreet van 17 mei 2024¹, voor die zaken die niet gewijzigd worden (maar integraal hernomen). De in de memorie van toelichting bij het decreet van 17 mei 2024 opgenomen voetnoten worden echter niet mee overgenomen.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorliggende decreet voorziet in het verhogen van de dossiertaksen, bij door de Vlaamse Regering of gewestelijke omgevingsambtenaar te beoordelen vergunningsaanvragen en bij het bij hen indienen van beroepsschriften of verzoekschriften tot herziening. Deze verhoging kan, afhankelijk van fluctuaties in de aantallen vergunningsdossiers (referentie 2025), tot een jaarlijks extra bedrag van ruwweg 235.000 euro in het omgevingsfonds leiden.

	Nieuwe dossiertaks	Huidige dossiertaks	Verschil dossiertaks	# dossiers	Extra dossiertaks
Dossiers eerste aanleg Vlaamse Regering/GOA					
gewone procedure	€ 680	€ 500	€ 180	345	€ 62.100
andere dossiers (vereenvoudigde procedure, bijstelling aanvrager/exploitant)	€ 680	€ 100	€ 580	195	€ 113.100
Bijstelling voorwaarden betrokken publiek (gewone procedure)	€ 680	€ 100	€ 580	3	€ 1740
Afwijkingen milieuvorwaarden minister (worden bijstellingen milieuvorwaarden bij bevoegde overheden)	€ 680	€ -	€ 680	28 deels naar prov/gem niveau	?
Dossiers laatste aanleg VR/GOA					
Beroepschriften	€ 150	€ 100	€ 50	189	€ 9.450
Herzieningsprocedure					
Herziening na enige aanleg of administratief beroep	€ 100	/	€ 100	366	36.600
Herneming na vernietiging RvVb					
zowel in EA als LA	€ 100	€ -	€ 100	124	€ 12.400
TOTAAL					€ 235.390

Deze sommen worden gestort op het Omgevingsfonds (begrotingsartikel QBO-1QCG4OF-WT basisallocatie QBO 1QC133 1211)

¹ Parl. St. VI. Parl. 2023-2024, nr. 2176/1 : [g2176-1 \(13\).pdf](#)

De noodzakelijke aanpassingen en optimalisaties aan het modulaire vergunningensysteem dienen doorvertaald te worden naar het **omgevingsloket**. De aanpassingen om de decretale procedurewijzigingen door te vertalen in het digitale systeem vallen binnen de reguliere werking van het departement Omgeving. Dit gaat onder andere over aanpassingen aan het volledig- en ontvankelijkheidsonderzoek, de zichtbaarheid van inspraakreacties, integratie van de afwijkingsprocedure, het digitaal onderscheid invoeren tussen preadvisering aan de commissie en advisering aan de bevoegde overheden en de procedure tot herziening van de beslissing in laatste of enige aanleg. Deze aanpassingen worden gefinancierd door voorziene middelen voor digitalisering (omgevingsloket) (begrotingsartikel QB0-1QCG2OA-WT basisallocatie QB0 1QC168 7422 : 2,3 miljoen euro 2026).

Verder is het verder uitbouwen van een integrale, pro-actieve **digitale dienstverlening** een belangrijk sluitstuk van het Actieprogramma, ter ondersteuning van een vergunningenproces dat door alle betrokken actoren meer pro-actief en oplossingsgericht wordt benaderd. De hiermee gepaard gaande digitale ontwikkelingen zijn geen rechtstreeks voorwerp van dit decreet en de weerslag van dit decreet op de begroting. Niettemin is het wel belangrijk dat de Vlaamse overheid hierin investeert om de juiste context te scheppen om de filosofie van het Actieprogramma en het voorliggende decreet uit te rollen.

Zo is het ontwikkelen van een digitaal uitwisselplatform ter ondersteuning van inhoudelijk vooroverleg belangrijk, om initiatiefnemers te helpen hun project vroegtijdig te optimaliseren. De ambitie moet op korte termijn ook zijn om te kunnen inzetten op verbeterde 'digitale voorttoetsen' voor het indienen van dossiers, met automatische controles. Digitale systemen en tools dragen bij aan een kwalitatievere en efficiëntere dienstverlening. Automatisering van vergunningsprocessen maakt tijd vrij voor de beoogde dialoog tussen overheid en de aanvragers, oplossingsgerichte advisering, competentie-ontwikkeling en uiteindelijk een vlotter verloop van de vergunningsprocedures. Dit vraagt enerzijds een prioritering binnen bestaande middelen bestemd voor digitalisering binnen het departement Omgeving en OIS (beleidsdomein Omgeving), anderzijds wordt door de aanpassing van dossiertaks een bijkomende instroom voorzien in het omgevingsfonds, geraamd op grootte orde bijkomend 215.000 euro, die als bijkomende financiering voor digitaliseringstrajecten in kader van het actieprogramma kan worden ingezet.

Daarnaast wordt op niveau Beleidsdomein Omgeving in dit kader een traject opgestart rond de opmaak van een strategische roadmap rond digitalisering, met onder andere focus op een samenwerking rond advisering. In het kader van het programma Vlaanderen Radicaal Digitaal 3 (VRD3) kunnen hiervoor extra middelen worden vrijgemaakt.

Voorliggend dossier werd op 5 mei toegelicht aan en besproken met de Inspecteur van Financiën. De Inspectie van Financiën verleende op 6 mei 2026 een gunstig advies aan het voorontwerp van decreet tot wijziging van verschillende decreten naar aanleiding van de invoering van de modulaire omgevingsvergunningsprocedure, maar gaf aan dat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, vereist is.

Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, werd ontvangen op 27 mei 2026.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Voorliggend wijzigingsdecreet schept een kader voor een geoptimaliseerde werking van de Vlaamse overheid in uitvoering van de systeemverandering die het Actieprogramma vooropstelt. Om een pro-actieve en constructieve aanpak van vergunningsaanvragen te stimuleren, wordt een recht op **vooroverleg** ingevoerd. Om meer tussentijdse **oplossingsgerichte afstemming** te faciliteren, wordt een pauzeknop ingevoerd. Naast de wijzigingslus en het recht op vooroverleg is dit een maatregel bedoeld om het traject naar een goede en door zowel de overheid als de omgeving gedragen vergunning te verbeteren. Voor het betrokken Vlaamse personeel, als vergunning- dan wel adviesverlener, kan dit impact hebben op hun tijdsinzet tijdens het vergunningenproces met als doel op het einde van de rit tijdswinst op te leveren door het creëren van meer draagvlak en robuuste vergunningsbeslissingen. Het vooroverleg faciliteert een vlottere formele behandeling van de (hierdoor al gekende) dossiers. De wijzigingslussen en pauzeknoppen faciliteren de optimalisatie van het voorwerp van de vergunningsaanvraag, zonder dat aanvragen telkens opnieuw moeten worden ingediend en nieuwe procedures opgestart. Het recht op vooroverleg richt zich tot de bevoegde overheid als regisseur van het proces. Adviesinstanties kunnen betrokken worden, of rechtstreeks aangesproken worden, met beperkte impact, aangezien de meeste adviesinstanties heden reeds de praktijk van 'informeel vooradvies' toepassen.

De praktijk van de **omgevingsvergunningscommissies** verandert wel van opzet maar niet qua werkvolume: er blijven voorbereidende adviezen (pre-adviezen) als insteek om te werken naar een geïntegreerd advies op de OVC-zitting. De verwachtingen vanuit het Actieprogramma dat door de Vlaamse overheid maximaal wordt ingezet op advisering, worden niet verankerd in concrete bepalingen van het voorliggende decreet, maar gaan uit van meer inzet op oplossingsgericht adviseren en deelname aan omgevingsvergunningscommissies. Het decreet koppelt wel de beroepsmogelijkheid van de leidend ambtenaren aan het voorafgaandelijk geven van een advies, in lijn met de gangbare praktijk vandaag.

De module die de **heroverweging van de gemeenteraadsbeslissing** invoert, in plaats van het administratief beroep bij de Vlaamse Regering, impliceert een werkbesparing (50 à 60 dossiers jaarlijks) bij de Vlaamse overheid. Een gelijkaardige administratieve winst wordt geboekt door de integratie van de afwijking van milieuvorwaarden in de aanvraagprocedure. Daar wordt afgestapt van een afzonderlijke procedure op Vlaams niveau, maar wordt de bevoegdheid bij de vergunningverlenende overheid gelegd.

Het beperken van het aantal openbare onderzoeken tot **één openbaar onderzoek** tijdens de procedure in eerste aanleg is ook een winst op het vlak van werkvolume. Doordat voordien meerdere openbare onderzoeken mogelijk waren tijdens de vergunningsprocedure werd het systeem zwaarder, trager en minder doelgericht dan nodig is.

e module die een **verzoek tot herziening** van een ontwerp van Vlaamse vergunningsbeslissing mogelijk maakt, is dan weer een nieuwe processtap die werk impliceert (voor naar schatting, op basis van huidige gegevens over beroepen bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen, een 100-tal dossiers per jaar). Deze overheid kent het dossier immers al inhoudelijk

De tenuitvoerlegging van deze decretale wijzigingen, gekoppeld aan de andere initiatieven die worden uitgevoerd in het kader van het Actieprogramma, zullen ertoe leiden dat er sneller duidelijkheid komt over de haalbaarheid van vergunningsaanvragen, de voorwaarden die daarbij gelden en de nodige aanpassingen in navolging van gebeurlijke inspraakreacties. Dit zal ertoe leiden dat men sneller tot een robuuste vergunningsbeslissing komt, waarin alle aspecten van het project gedegen werden besproken. Er zullen dus minder beslissingen moeten worden vernietigd in een jurisdictionele beroepsprocedure en dus eveneens minder herstelbeslissingen of nieuwe vergunningsaanvragen volgen. Daardoor wordt een algehele tijdswinst geboekt. Een globale afweging van kosten en baten van de implementatie van het decreet toont dan ook een evenwicht, te realiseren binnen de bestaande werking van de Vlaamse overheid en haar huidige personeelsbestand. **Er worden vooralsnog geen extra personeelsbudgetten voorzien.**

Verbonden aan de implementatie van het decreet is echter ook de verwachting vanuit het Actieprogramma dat meer ingezet moet worden op de pro-actieve rol van de adviesinstanties in alle fases van het vergunningenproces. Het ontwikkelen van een goede werkwijze (waaronder vandaag een werkgroep met de adviesinstanties actief is), met het introduceren van meer mogelijkheden tot online overleg, meer uitgebouwde digitale ondersteuning van vergunningstrajecten (zie punt A), aangescherpte prioriteiten binnen het kerntakendebat maar ook het **monitoren en evalueren** van de concrete impact zijn aan de orde.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Gemeenten en provincies werken actief aan **vooroverleg**. Een goed vooroverleg levert tijdswinst op in het proces. Het niet onderwerpen van het vooroverleg aan vormvereisten is een belangrijke randvoorwaarde voor gemeenten, om het proces licht en flexibel te houden. Het meer adviseren, ook in het voortraject, vanuit de Vlaamse instanties kan ondersteunend werken naar het gemeentelijk en provinciaal vergunningenproces toe.

De beperking tot **één openbaar onderzoek** tijdens de procedure in eerste aanleg impliceert winst op het vlak van werkvolume voor de gemeenten die het openbaar onderzoek organiseren. De mogelijkheid om als gemeente beroep te kunnen doen op personeel van een andere gemeente of van de provincie schept nieuwe mogelijkheden om als gemeente voldoende expertise en mankracht in huis te halen.

Voor de provincies lijkt de impact beperkt waar het gaat over de werking van de POVC. De werking om te komen tot **een geïntegreerd advies** blijft qua tijdsinzet vergelijkbaar met de situatie vandaag. De actievare advisering en deelnames van Vlaamse adviesinstanties moet een pluspunt zijn voor een vlottere werking van de POVC. De nieuwe mogelijkheid om een **verzoek tot herziening** van de beslissing in beroep in te dienen, leidt tot extra administratief werk (grootte orde van 500 dossiers per jaar die hiervoor in aanmerking komen, gespreid over de 5 provincies). Ook hier is het zo dat dit dossiers betreft waarover de deputatie reeds uitspraak heeft gedaan, en die haar dus bekend zijn. Dit gaat gepaard met het niet langer moeten organiseren van openbare onderzoeken tijdens de administratieve beroepsprocedure (tenzij door wijzigingen een element wordt toegevoerd dat de organisatie van een openbaar onderzoek vereist). Dit betekent een winst op het vlak van werkvolume.

Ook de digitale **systemen** voor de dossieropvolging bij gemeenten en provincies moeten aangepast worden aan de aanpassingen in het Omgevingsloket in functie van de decreetswijzigingen. De impact zal beperkt worden door het voorzien van een voldoende lange termijn voor het doorvoeren van de aanpassingen.

De **personeelsimpact** lijkt eerder beperkt. Een meer uitgebouwde digitale ondersteuning van vergunningstrajecten (zie punt A) en het **monitoren en evalueren** van de concrete impact van het decreet op gemeenten en provincies zijn aan de orde.

4. VERDER TRAJECT

Regelgevend traject

Het voorontwerp van decreet wordt na de eerste principiële goedkeuring voor advies voorgelegd aan:

- a) de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed (SARO)
- b) de Mobiliteitsraad Vlaanderen (MORA)
- c) de Milieu-en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad)
- d) de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG)
- e) de Vereniging van de Vlaamse Provincies (VVP)

- f) de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC)

Na de tweede principiële goedkeuring zal het voorontwerp van decreet voor advies aan de Raad van State worden voorgelegd.

Na definitieve goedkeuring door de Vlaamse Regering volgt de parlementaire behandeling.

Flankerende maatregel

Voorliggend voorontwerp van decreet wijzigt artikel 9, §1, OVD in die zin dat van een gemeentelijke of provinciale omgevingsambtenaar kan worden ingezet voor een andere gemeente, dit via een tijdelijke terbeschikkingstelling. De uitwisseling van omgevingsambtenaren kan enkel betrekking hebben op statutair personeel.

Artikel 31 van de Uitzendarbeidswet bevat een algemeen verbod voor werkgevers die geen erkend uitzendbureau zijn om werknemers ter beschikking te stellen van een gebruiker die gezag uitoefent over die werknemers. Dit verbod geldt in beginsel ook voor overheidswerkgevers en voor contractuele personeelsleden.

Voor de inzet van contractuele gemeentelijke omgevingsambtenaren (GOA's) bij een ander gemeentebestuur kan artikel 32 van de Wet van 24 juli 1987 (Uitzendarbeidswet) een juridisch verdedigbare piste bieden, mits strikte naleving van de federale voorwaarden over toegelaten terbeschikkingstelling van contractuele personeelsleden.

Gezien het uitzonderlijke karakter van deze regeling en de aanzienlijke juridische risico's bij foutieve kwalificatie, wordt het noodzakelijk geacht voorafgaandelijk af te stemmen met het Toezicht op de Sociale Wetten (FOD WASO), zowel over de toepasselijkheid van artikel 32 als over de vraag of een voorafgaande toestemming vereist is en in voorkomend geval haalbaar is in de praktijk.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van decreet tot wijziging van verschillende decreten naar aanleiding van de invoering van de modulaire omgevingsvergunningsprocedure en de bijhorende memorie van toelichting;
- 2° de Vlaamse minister, bevoegd voor de omgeving, te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van:
 - a) de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed (SARO)
 - b) de Milieu-en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad)
 - c) de Mobiliteitsraad Vlaanderen (MORA)
 - d) de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG)
 - e) de Vereniging van de Vlaamse Provincies (VVP)
 - f) de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC)met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen.

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw,

Jo BROUNS

Bijlagen:

1. Voorontwerp van decreet tot wijziging van verschillende decreten naar aanleiding van de invoering van de modulaire omgevingsvergunningsprocedure
2. Memorie van toelichting bij bovenvermeld voorontwerp van decreet
3. Advies van Inspectie van Financiën van 6 mei 2026
4. Akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting van xxx 2026